

Izhaja razen ponedeljka in dneva po
prazniku vsak dan.

Uredništvo in upravnishstvo

Ljubljana, poštni predal štev. 168.

Telegrame: »Naprej«, Ljubljana.

Čekovni račun št. 18.807.

NAPREJ

Stane mesečno Din 25—
za inozemstvo Din 35—

Oglasi:

Prostor 1×55 mm 60 par. Mali oglasi: besed
60 par, najmanj 5 Din.

Dopise frankirajte in podpisujte, sicer se ne
priobčijo. — Rokopisi se ne vračajo.

Reklamacije za list so poštne proste.

Glasilo Socialistične stranke Jugoslavije.

Izhaja začasno le enkrat na teden in stane mesečno 6 dinarjev.

Letnik VII., štev. 50.

Četrtkova

»Naprejeva« številka

izhaja kot tednik:

LJUDSKI GLAS

Glasilo

Kmetko-delavske zveze

Stane letno 72 Din — mesečno 6 Din

Pogubna rovarenja.

(Likvidacija socialnega zavarovanja
in drugo.)

Kristanovska politika gre v klasje. Njeni sadovi dozorevajo tako, da bo prav kmalu spoznal vsak proletarec to pogubno politično delovanje gospo-
sko-oportunistične lažisocialistične vo-
diteljske klike.

Kar od začetka preglejmo, kaj nam je prinesla. Zveza s fašistovskimi de-
mokratariji, ki jo odkrito priznava so-
cialpatriotska voditeljska klika — ko-
mu je prinesla koristi? Proletariatu? Lju-
dstvu? Demokratizmu? Kaj še! Koristila je verižniškemu kapitalu, da
je lahko s pomočjo »socialističnih«
voditeljev zakril svoje umazane med-
vojne in poprevratne afere. Ni kori-
stila ljudstvu, temveč fašistovski kli-
ki, ki je odkrito protiljudska, ki od-
krito zagovarja in propagira diktatu-
ro kapitalistične klike, diktaturo izko-
riščevalcev nad ljudstvom. Streljanje
pred pošto, terorizem nad posamezni-
ki, pokolj v Trbovljah, vse
to so mali simptomi onega stanja, ki
bi nastalo, če bi socialpatriotski kliki
popolnoma uspela peklenska zveza s
kapitalisti.

Logična posledica te zveze je, da
zagovarja voditeljska klika hegemoni-
stični centralizem, ki je glavna ovira
vsake demokracije. Kaj je vzelo lju-
dstvu zaupanje v socialno demokracijo,
če ne zveza njenih bivših voditeljev
z odkritimi eksponenti hegemonistič-
nega centralizma, ki je v stvari samo
velesrbski imperializem. Ti »priznani
internacionalisti«
podpirajo dosledno
politiko velesrbskega imperializma.

Razume se, da so tajno podpirali in
še danes podpirajo ali pa celo inspi-
rirajo politiko »Obznane«
napram za-
vednim delavskim organizacijam.

To so nam lepi socialistični vodite-
lji, ki podpirajo fašizem, velesrbski
imperializem in obznanaško politiko
napram delavskemu razredu, in sicer
za ceno malih koncesij, od katerih
ima koristi samo par vernih hlapcev
te politike.

Le pogledimo politiko teh fašistov-
skih hlapcev v institucijah za socialno
zavarovanje. Bolniško zavarovanje so
s pomočjo demokratarjev odvzeli de-
lavcem in dali v roke delodajalcem.
Ko se je začel Kocmur temu upirati,
so ga s tajnimi spletkami odstranili z
ravnateljskega mesta, da je tako po-
stalo njegovo mesto prosto za demo-
kratskega, delodajalskega eksponenta.

Sedaj se začne likvidacija. Ravnat-
eljstvo je v rokah pristašev kapitali-
stičnih strank, kapitalisti torej z lah-
koto likvidirajo še oni mali vpliv član-
stva v tej instituciji, ki ga ima član-
stvo na papirju, kajti gospoda je po-
skrbela, da članstvo ni prišlo do svo-
jega vpliva navzlic zakonu in ustavi
že 4 leta.

Rezultat take politike je postopna
likvidacija socialnega zavarovanja, ki
ga je kapitalizem bil prisiljen uvesti
radi revolucionarnega nastopa delav-
skega razreda v letih 1919—1921.

Ministrstvo za socialno politiko že
pripravlja zakon o poddržavljenju so-
cialnega zavarovanja.

Sedaj pa kliče »Socialist«
delavstvo in kapitaliste na pomoč, češ, socialno
zavarovanje hočejo odvzeti demokra-

tarjem in ga podržaviti. Mi tega ne da-
mo, mi se bomo borili proti temu z
vsemi silami, tako pravi.

Taka provokatorska politika onih,
ki so 4 leta sabotirali samoupravne
pravice članstva pri socialnem zava-
rovanju, ki so institucije soc. zava-
rovanja tako lepo predali delodajalcem
in centralizirali denar v demokratar-
skih bankah, je nezaslišana!

Sedaj, ko postaja zrela njihova po-
litična pšenica, sedaj ta vodilna laži-
socialistična gospoda kliče na pomoč
v isti sapi: delavci in kapitalisti, reši-
te, državna uprava hoče vzeti demo-
kratarijem socialno zavarovanje iz rok!

Poglejmo še v Delavsko zbornico,
katere upravo so dobili v roke zvesti
hlapci SPJ politike. Če govorijo o de-
mokratarskih prvaki, da se zlato v
njihovih rokah spremeni v govno, ve-
lja to še veliko bolj za njih »sociali-
stične«
zaveznike. SPJ hlapci so dobi-
li torej upravo Delavske zbornice v
roke, dobili so v roke tudi precejšnji
proračun, ki ga plačajo zavarovani de-
lavci in delavke. In začelo se je go-
spodarstvo: temu društvu toliko pod-
pore, onemu toliko. Pa so prihiteli
klerikaleci in rekli: »Glejte, mi tudi
radi zlojbomo iz korita! In pripustili
so jim prostor pri koritu. Tedaj so se
postavili »revolucionarni«
komunisti
in so ponižno prosili vsaj za kakšno
razpoko pri koritu, da bi lahko srkali
ono, kar curka skozi razpoke. Zakaj
pa ne, so rekli gospodarji, samo zave-
zati se morate, da nas boste branili.
In »komunisti«
so na to pristali. Pa
so prihiteli še narodni socialisti, ko
so videli pojedino. »Če boste nas vo-
lili, zakaj pa vam ne bi dali,«
so rekli
gospodarji, »bogato obložena je naša
miza.«

Ker je pa »Naprej«
kritiziral tako
politiko kot skrajno pogubno za pro-
letariat, so planili proti organizirane-
mu proletariatu, proti strokovnim in
gospodarskim organizacijam. Tem je
treba zamašiti usta, to je parola kapi-
talističnih hlapcev. Parola je vredna
njihove fašistovske ideologije! Ta
»gnojni tur«
moramo izrezati gos-
podarsko, politično in strokovno. To je
parola lažisocialističnih hlapcev.

Toda zavedni proletariati na Slove-
nskem bo prekrizal tem kapitalističnim
hlapcem njihove račune. Vsa njih taj-
na in javna rovarenja ne bodo uničila
zavednosti našega proletariata.

Ta njihova pogubna politika
kreči samo pot klerikalnim organizaci-
jam v delavske množice. Ta njihova
zaslepljena politika mržnje in mašče-
vanja nad zavednim delom delavstva
bo imela isto posledico, kakršno je
imela zveza s fašistovskimi demokra-
tariji. Radi te njihove politike bodo
klerikaleci lahko z lahkoto dobili veči-
no pri volitvah v delavsko zbornico.
Posebno so jim to omogočili z reakci-
onarnim volilnim redom, kakršnega
so si mogle izmisliti samo fašistovske
ultrareakcionarne glave.

Še nekaj o strokovnih organizacijah.
S svojim znanim geslom: organiza-
cija sem jaz, je njihova birokracija,
ki je sicer ponižna dekla političnih
avantur SPJ, razbila in uničila enotne
strokovne organizacije. Kaj interesi
proletariata, kaj interesi »socializma!
To so prazne fraze — tako misli stro-
kovna birokracija. Glavno so naši
osebni interesi, vse drugo nas nič ne

briga, to je njih vodilna misel. Kori-
tarska politika, ki so jo konsumarski
voditelji od nekdanj prakticirali, je
zmagala na vseh koncih socialpatrio-
tizma.

Mi se voditeljski kliki socialpatrio-
tov ne čudimo. Ona je že davno izgu-
bila vse vezi s socializmom. (Sedaj še
le naše članstvo lahko jasno spozna,
kako uslugo je napravila ta klika na-
ši stvari, ko je zapustila našo stranko.)

Čudimo se pa komunističnim vodi-
teljem, da to politiko tako dosledno
branijo, da bodo celo skupno listo
sestavili za volitev v Delavsko zborni-
co. Ta izdajalska kontrarevolucionar-
na politika je najjasnejši dokaz po-
gubne pučistovske taktike, ki jo ko-
munistični voditelji tako pridno prak-
ticirajo.

Najbolj interesantno pa je, da to
svojo izdajalsko politiko krijejo pod
plašč komunistične internacionale, da
to svojo politiko izvajajo s pozivanjem
na revolucionarno internacionalo.

Ne moremo verjeti, da bi katerakoli
delavska revolucionarna internacio-
nala mogla odobravati politiko social-
fašistov in lažikomunistov.

Če tretja ali socialistična internacio-
nala še ni odkrito nastopila proti taki
politiki, to samo radi tega, ker te po-
litike ne pozna, oziroma je o njej na-
pačno informirana.

Zavedno delavstvo pa se mora proti
taki politiki boriti, dokler ne zmaga
razredna socialistična borbeno za-
vednost.

Demokracija v sedanjih Delavski zbornici.

Gospodu Melhioru Čobalu, pred-
sedniku Delavske zbornice za Slove-
nijo, v Zagorju. Kot član upravnega
odbora Delavske zbornice za Sloveni-
jo vlagam pritožbo na Vas kot pred-
sednika »zbornice radi nezakonitega
poslovanja zbornične pisarne, ki sem
ga ugotovil, in sicer:

Delavska zbornica je po zakonu
predstavništvo ročnih in duševnih de-
lavcev ter ima kot taka vsako legalno
strokovno društvo, ki se zbornici pri-
glasi, registrirati.

Društvo »Unija stavbinskih delav-
cev za Slovenijo«, ki ima svoja pravi-
la odobrena od pokrajinske uprave
oddelek za notranje zadeve v Ljublja-
ni pod štev. 8263/IV. z dne 3. avgusta
1921 se je s prepisom svojih pravil
prijavila za registracijo z vlogo z dne
6. oktobra t. l., ki je bila priporočeno
odposlana.

Delavska zbornica pa društva »Uni-
ja stavbinskih delavcev«
vzlic rekla-
maciji še ni registrirala, da se je na
seji upravnega odbora dne 3. oktobra
t. l. sklenilo, da se bo registrirala, ka-
kor hitro prijavi svoj pristop.

Radi navedenega protizakonitega
postopanja zborničnega osebja si uso-
jam staviti na Vas, gospod predsed-
nik, sledeča vprašanja:

1. Ali Vam je znano, da dela stran-
ka, kateri Vi pripadate, na to, da se
»Unija stavbinskih delavcev«
ne re-
gistrira?

2. Ali Vam je znano, da se dela na
to, da bi se »Unija stavbinskih delav-
cev«
po zakonu o zaščiti države pri-
silno razpustila in da bi se njeni funk-

cionarji zaprli? Poskus o tem se je
že napravil s tem, da so mene kot taj-
nika aretirali in zasliševali o ciljih
»Unije«
pred sodiščem in se je sku-
šalo postopati po § 15. zakona o zaščiti
države.

3. Ali Vam je znano, da je »Delavsko-
kmečki list«
pisal, da dela vašo stran-
ka na to, da se »Unija stavbinskih de-
lavcev«
razpusti, kar je tem bolj ver-
jetno, ker je mene preiskovalni sodnik
v celjskih zaporih zasliševal o shodih
»Unije«?

Ker ne morem verjeti, da bi Vi za
vse te protizakonitosti vedeli in jih
ne hoteli odpraviti z vso strogostjo,
se obračam na Vas kot pred zakonom
odgovornega mandatarja Delavske
zbornice ter Vas vljudo vprašam:

a) ali ste, gospod predsednik, pri-
pravljeni takoj odpraviti vse nezako-
nitosti pri Delavski zbornici in

b) ali ste pripravljeni ukreniti vse
potrebno, da se »Unija stavbinskih
delavcev«
tako registrira z dnem, ko
je bila prijavljena v registracijo?

V pričakovanju Vaših takojšnjih
ukrepov sprejmite izraz mojega viso-
kega spoštovanja.

Celje, 4. decembra 1925.

Alojzij Leskošek,

član upravnega odbora Del. zbornice.

Odgovor:

Gospod Leskošek Alojzij, Celje. —
V posesti Vašega cenjenega z dne
4. decembra 1925 se poroča:

Sklep Delavske zbornice je razume-
ti tako, da se registrirajo organizacije
po došli prijavi na prvi seji upravnega
odbora, ni pa upravičena uprava
sama registrirati. Vi tolmačite sklep
od 3. oktobra 1925 torej nepravilno.

Vprašanja, če sem pripravljen od-
praviti nezakonitosti uprave Delavske
zbornice, so brezpredmetna, ker mi ne
navedete nikakih konkretnih slučajev
nezakonitosti. Glede registracije Vaše
organizacije je brezpredmetno, ker je
bila razpuščena, glej Uradni list od
30. novembra 1925, štev. 107 pod štev.
2089. S spoštovanjem

M. Čobal.

Zagorje, 5. decembra 1925.

Komentar. G. Čobal naj pojasni, na
kateri seji upravnega odbora so bile
sprejete kapitalistične (demokratske
in klerikalne) organizacije. G. pred-
sednik Čobal se je zvito izgovoril,
vendar se je zraven izkazal, da ni ob-
jektivni, ker se je skril za sejo uprav-
nega odbora. »Unija stavbinskih de-
lavcev«
je bila 6. oktobra prijavljena
in bi morala biti po pojasnilu g. Čo-
bala na seji 20. novembra registrira-
na, to je 4 dni prej, preden je »pogla-
var«
Haramina podpisal za »Uradni
list«
razid (ne razpust) društva »Uni-
je stavbinskih delavcev«. S tem do-
kumentira g. Čobal, da je v zvezi s
tem, da bi se društvo razpustilo. To
je važno, da vemo, da g. Čobal ni sa-
mo kongresa »Unije slov. rudarjev«
razgnal, ampak izrablja tudi funkcijo
predsednika Del. zbornice v strankar-
ske svrhe svojih sodrugov. Važno je
tudi z druge strani, da slovenski pro-
letariat zve, kako znajo na prefrigan
in nezakonit način izrabljati svoje
funkcije. O sklicevanju na razpust
društva g. Čobal dobro ve, da je raz-
lika med razidom in razpustom. Raz-
ide se lahko društvo samo, razpusti ga

pa lahko le oblast (zdaj veliki župan). G. Čobal tudi ve, da se »Unija stavbinskih delavcev« ni razšla, vendar on tega uradno noče vedeti. G. Čobal tudi ve, da Haramina in Beker še nista velika župana, ampak samo vodilna člana socialpatriotske SPJ.

„Slogina“ pot od tajnih do javnih računov.

Zadruga »Sloga« sta ustanovila leta 1920. takratna voditelja soc. dem. stranke Ant. Kristan in Albin Prepehuh za zbiranje črnih fondov. Zato je razumljivo, da sta jo uredila tako, da nihče razen njiju ni vedel o gospodarskem položaju ničesar, zlasti pa ne članstvo delavskih organizacij, iz katerih se je denar zbiral in za katere se je porabljal.

Lastnih članov je imela »Sloga« vpisanih 20, a to niso bili pravi člani, temveč le statisti. V knjigah so bili sicer vpisani, a ker niso imeli deleža vplačanega in potrjenega, bi bil predsednik vsakega lahko pognal z občnega zbora, kdor bi mu ne bil všeč. Pa tudi če bi dal vsem pravico odločevanja, vendar bi proti njemu ne mogli ničesar, kajti zase je rezerviral toliko glasov, da bi sam lahko preglasoval ves občni zbor.

Vsega tega pa razen imenovanih dveh takrat nihče ni vedel, nihče niti mislil ni na kakršne koli zahrbtnosti, kajti delavstvo je mislilo, da je »Sloga« samo zato ustanovljena, da bo v smislu pravil KDZ tvorila gospodarsko zvezo med industrijskim in kmetijskim proletariatom, naslanjajoč se na veliko in močno Kons. društvo za Slovenijo. Niti »Nakupovalna zadruga« takrat še ni bila poznana v tem smislu, kakor smo jo pozneje spoznali. Še celo razni zaupniki, ki so prihajali v Ljubljano v uradne prostore Nakupovalne zadruge, so mislili, da imajo opravka le s Kons. društvom za Slovenijo. Zgodilo se je celo, da je prišel človek z računom iz Nakupovalne se pritoževati, kako drago da je vse v Kons. društvu za Slovenijo! To ni bila samo posledica nevednosti, ampak tudi odsev resničnega položaja: v vseh teh zadrukah so gospodarile iste osebe in te osebe so razlikovale med posameznimi zadrugami samo iz formalnih ozirov (to vpiši sem, to tja itd.), s čimer se je prav mnogokrat zakril dejanski stan ali pa se tako pomešal, da ga niti udeleženci niso mogli jasno razločevati. Lep zgled za to je n. pr. dvamilijonska izguba pri špekulaciji s kavo in oljem, ki je zasmrdeala pred Kristanovim odhodom v Belje (1921). Ta zadeva še lani ni bila razčiščena in tvorila je tudi enega izmed očitkov v okrožnici korunovcev, s katero so na lanskem občnem zboru Konsumnega društva za Slovenijo zašili oči delegatov, da so verjeli Svetku, Uratniku itd. in šli v boj proti Kristanu pod komando teh tajnih Kristanovih prijateljev (pogl. »Naprej« v prvih dneh maja 1924!).

Razdor leta 1920. in posledice celjskega kongresa o Vseh svetih istega leta so prinesle med delavstvo nekaj več jasnosti. Občni zbor »Sloge« leta 1921. je že sklenil, da mora »Sloga«, če je zato tu, da financira stranko, gospodariti v soglasju s strankinim izvrševalnim odborom, ne pa po volji posameznikov. Toda od tega momenta »Sloga« sploh ni več poslovala, kajti na tako poslovanje ni bila urejena. Izvrševalnemu odboru bi bilo treba marsikaj pojasniti, to pa pri črnih fondih ne gre. Zato je »Sloga« zaspala in niti občnega zbora ni imela, dokler ni njeno načelstvo vsega njenega imetja pospravilo. Kako so izgubile svojo vrednost delnice Ljudske tiskarne, je čitateljem »Napreja« itak znano, enako tudi to, kako lepo vlogo so pri tem igrali Čobal, Svetek in Uratnik. Znanost je tudi, da je Uratnik govoril in pisal, da je bil Bernot zaradi nerednosti pri »Slogi« kaznovan, potem se je pa izkazalo, da je edini Bernot zahteval občnega zbora in poštene ureditve in da za to tudi ni plačal niti fیکا kazni, dočim je Uratnik še na vsak način pred občnim zborom — torej predno zgubi svojo odločilno moč — hotel sleči »Slogo« do nagega, čeprav je sodišče že diktiralo kazen radi zavlada-

nja občnega zbora. Ta gospod krivec je hotel svojo krivdo naprtiti Bernotu na hrbet in šele potem je utihnil, ko je »Naprej« objavil tozadevne uradne akte. Seveda ni utihnil, ampak je začel pobožno zavijati oči, češ, da ni lepo, če se napadamo...

Končno je prišla »Sloga« delavstvu v roke, a ne le slečena do golega, ampak še celo z dolgovi, med njimi z dolgom 12.500 Din, ki je z obrestmi do letos narasel na 19.000 Din in ki tvori z Varlečevu terjatvijo skupaj tiste slavne upnike, ki so si 7. t. m. izvolili za konkurz »Sloge« odbor upnikov v oseh: Ant. Kristan, Jos. Pastorek in dr. M. Korun. Dr. Korun je kot Varlečev zastopnik te predlagal in ker ni bilo nikogar proti, je tudi obveljal. Kako prideta Kristan in Korun zraven, je razumljivo, tudi je dr. Korun to sam povedal: izjavil je, da je »Naprej« najsigurnejše imetje »Sloge«, zato ga hočejo gg. upniki imeti za vsako ceno. Bo že še spoznal, da je to grozdje zanj prekišilo! Kako pa pride v sredo med ta dva gospoda Jos. Pastorek, to bo površnim čitateljem nerazumljivo. Tisti Pastorek, ki mu korunovi v Trbovljah niso dali besede, tisti, ki je pisal take članke proti Kristanu? Tisti? Da, tisti! Zavedni se ne bodo nič čudili, od nas ne gre nihče kar tako, to bi se ne izplačalo. Kdor gre od nas, je šel še vsak zato, ker mu je pri nasprotnikih lepše kazalo — taki »za trajno ne morejo vzdržati, da bi pokretu žrtvovali vse«, tako je napisal Jeram... Le spomnite se na razne Korene, Uratnike, Svetke in Krušiče, pa bo vse jasno. Najprej začno pisati manifeste in apele za enotno fronto in se zraven zaklinjajo, da nimajo ničesar s Kristanom, potem se »užalijo« in »disgustirajo«, nazadnje jih pa najdeš sredi med obema »socialističnima borecema« Kristanom in Korunom.

Kako pa si Pastorek sploh upa priti med »Slogine« upnike, to je razloženo v članku »Razredni boj« v »Napreju« št. 20 z dne 16. maja 1925. Taka je namreč še vedno njegova logika in — poštenje. On je namreč »Slogin« dolžnik, ne pa upnik. Ko je šel od nas, je poravnal neke dolgove, pri tem pa si je odtrgal delež, kakor da bi ne vedel, da bo njegov šele pozneje. On to dobro ve, a ker je požrtvovalen, je napravil »zmoto«.

Ker sta med dolžniki tudi Kristan in Korun, so vsi trije odborniki upniškega zbora »Slogini« — dolžniki. Kaj podobnega menda še ni bilo na svetovni. Enotna fronta dolžnikov je torej sklenila napraviti napad na »Slogo«, da bi ji ne bilo treba plačati, pač pa se polastiti »Sloginega« imetja!

Pa ne pojde tako gladko! Že večkrat se je izkazalo, da sodišča niso tako neobjektivna, kakor bi razni gospodje radi. Tako n. pr. je bilo načelstvo »Sloge« kazensko zasledovano, češ, da se bavi s politiko — toda je bilo oproščeno, ker se je dokazalo, da je »Sloga« le lastnica materialnih vrednot, po bilanci ugotovljenih, ne pa politične vrednosti lista, ki je last stranke. Ta gospoda pa še vedno upa, da bo do rešitve našega rekursa proti konkurzu »Sloge« prešel »Naprej« v roke slavnega »nepolitičnega« odbora: Kristan, Pastorek, Korun. Vsak zaveden delavec ve, da se tudi tu enotna fronta prav enotno moti.

KJE SE KUPI?
Le pri trdku
Josip Petelinc
Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika ob vodi.
Najboljši šivalni stroj za rodbinsko ali obrtno rabo, svetovno znanih znamk
Gritzner - Adler - Phönix.
Isotom posamezne dele za stroje in kolesa, igle, olje, jermena, poveljstva.
Pomk o vesenju na stroj brezplačno! —
Večletna garancija! Na veliko! Na malo!

**Ako piješ „BUDDHA“ čaj,
vživaš že na zemlji raj!**

Prispevajte za tiskovni sklad!

Razno.

CANKARJEV SPOMINSKI DAN.

Mnogo in premnogo je Cankarjevih častilcev, ki o Cankarju govorijo. Malo in premalo je pa takih, ki čitajo njegova dela in ki zato res lahko trdijo, da so Cankarjevi častilci.

Če bi bilo več resnega zanimanja za Cankarjeva dela, bi njegov duh ne mogel tako popolnoma manjkati v našem javnem življenju. Ne moglo bi biti toliko inteligentnih hlapcev, ki si dajo za skledo leče prebarvati svoje prepričanje in hodijo z njim — na hrbtni in na trebuhu imajo po en izvod nalepljen — po javnih cestah za reklamo svojim koruptnim gospodarjem.

Zgodilo se je, da je nekdo o umetniku, ki je bil Cankarjev osebni prijatelj, izjavil, da nima vesti, odkar je Cankar umrl, češ, Cankar je bil njegova vest. Žalosten tak umetnik! Kajti, če je bil Cankar njegova vest v življenju, bi moral biti še bolj po smrti. Cankarjevi spisi so javno kričeča vest.

Kdor hoče ubežati velikopotezno sodobni brezvestnosti, naj se ne bavi z mrtvim Cankarjevim telesom, ampak z živim duhom njegovih del.

Čitajte Cankarja! To je edino umestno počaščenje njegovega spomina!

r Izpremembe v zakonu za pobijanje draginje. »Jutro« z dne 8. t. m. poroča pod tem naslovom: V ministrstvu za socialno politiko se je vršila v soboto konferenca za pobijanje draginje. V to svrhu je bil iz Ljubljane povabljen kot ekspert (izvedenec, op. ur.) bivši minister g. Anton Kristan, kateremu je konferenca poverila nalogo, da izdela konkreten predlog za ministrstvo socialne politike, po katerem bi bilo mogoče doseči kak realen uspeh glede pobijanja draginje, ki še vedno vlada, četudi dinar raste. G. Kristan je bil sprejet v tej zadevi tudi na dvoru. Kralj se je zanimal tudi za položaj v Sloveniji. — Komentarija »Naprej« čitateljem ni treba.

r Hegemonistični centralizem v številkah. Direktnih davkov smo plačali na Slovenskem v proračunskem l. 1924/25 66,29% davka na posl. promet 47,35 odstotkov, invalidskega davka 9,01 odstotkov, za proračunsko leto 1926-1927 pa: 78,69 odst. ozir. 59,19 in 28,08 odstotkov! V Srbiji so plačali v proračunskem l. 1924-25: 39,64, ozir. 7,7 in 1,74 odstotkov, za proračunsko leto 1926-27 bodo plačali v Srbiji: 40,02, ozir. 9,63 in 5,55 odstotkov. Skupno torej je sledeče razmerje: v Sloveniji smo plačali l. 1924-25 122, v Srbiji 49,08 odstot., v pror. l. 1926/27 pa bo razmerje 165% v Sloveniji proti 55,20 odstot. v Srbiji! To je ena stran slike, druga pa je, da imamo neverjetne indirektno davke. Naša stranka se bori za samoupravo in samoodločbo, to je treba pribiti. In primerjajte, kdo je na vladi in kdo z njo sodeluje, magari če kaj »pobija«.

r Demokratska demokracija. Rudar A. Martinšek je objavil v zadnjem »Napreju« poročilo, kako se je g. Uratnik, od delavstva direktno dobro plačani tajnik Delavske zbornice, razkačil nad Martinškom radi njegovega javnega delovanja o izpremembi § 48 pravilnika bratovskih skladnic. Rekel mu je celo, kako si sploh še upa v Del. zbornico in če bi imel še kaj sramote, da bi lahko takoj ven šel. G. Uratnik je pokazal pravo lice. Delavstvo vse Slovenije si mora predložiti ta nastop vsak dan trikrat, da bo vedelo, kaj ga čaka, če bo glasovalo na dan volitev za socialfašiste. Torej delavca, izvoljenega funkcionarja socialnih institucij, si upa od delavstva plačani tajnik Del. zbornice, če pride v službenih poslih, zasramovati in pozivati, naj zbornično pisarno zapusti! To je pa vendar preveč! Po izjavi sodr. Martinška — ki je g. Uratnik še ni preklekal — je g. Uratnik kriv, da je s svojega službenega mesta zasramoval funkcionarja soc. zavarovanja in ga pozval naj zbornice zapusti. Mar misli gospoda, da se di tako trdno, da si lahko dovoli kaj takega? Potrebno je, da zaupniki bratovskih skladnic in vsi delavci sploh protestirajo proti takemu postopanju uradnika Delavske zbornice. Plenum Del. zbornice pa bi moral uvesti zoper g. Uratnika disciplinarne preiskave in mu vzeti vse funkcije, dokler se zadeva ne razčisti. — Delavstvo bo poskrbelo, da slična gospoda delavstva ne bo mogla več zasramovati.

r Enake dolžnosti in pravice za vse. Prejeli smo: V 48. št. »Napreja« ste poročali, da je OUZD v Ljubljani uvedel določbo, da se morajo vsi uslužbenci zjutraj podpisati, in sicer radi kontrole, če prihajajo točno na delo. Ta določba velja pa le za dnevničarje in kategorijo C, ne pa tudi za kategorijo A in B. V kategorijo A spadajo uradniki z akademsko izobrazbo, v B pa oni s srednješolsko maturo. V kategoriji B so sicer tudi razni učitelji petja in pitja ter še mnogih drugih takih stvari, ki spadajo zraven, kar pa za enkrat pustimo ob strani. Določba glede podpisovanja velja torej samo za dnevničarje in »bogo paro« v kategoriji C. Toda ne za vse; kajti tudi tu so izjeme za razne Sokole in Orjunaše. Kontrola pa bi bila potrebna tudi za gospode iz kategorij A in B, od katerih prihajajo nekateri skoro redno z večurnimi zamudami. Posebno neki gospod kategorije A. Strankam, ki ga iščejo, pravijo, da je na dopustu, ali pa da je pri predsedniku. V resnici so ga pa že večkrat videli v družbi nekih gospodov od ravnanstva vsega prekrokanega. Po mačku se prileže »dopust«, tudi izgovor na predsednika je dober, če se

ni treba zjutraj ob 8. podpisati. Sploh je zadnji čas pri uradu zavlada velik protekcionizem. Uradnike kar očitno silijo v demokratsko organizacijo in jim obljubujejo boljši položaj, če pristanejo. S tem v zvezi so razne premestitve. Glede uradnikov, ki so bili pred vstopom v službo ročni delavci, se je neki vodilni uradnik izrazil, da jih bo vse na cesto pometal, potem da bo dosti prostora za one, ki jim je bil obljubil, da jih bo v službo spravil. Nedemokratariji se še ganiti ne smejo, ravnateljevi zaščitniki pa kar v uradu agitirajo in zbirajo prispevke za demokratsko organizacijo. Nekateri imajo zato tak strah pred njim, ker pravijo, da je v Zagrebu vsemogočen, ne naravnost, ampak tako postrani. Pretečeni teden je njegov »referent« kar brzojavno napovedal svoj prihod. Drugi dan, v soboto, ga ves dan ni bilo v uradu, ker se mu v kontrolni knjigi ni treba podpisati, ne ve razen njega in njegovih najbližjih nihče, da ga ni bilo. Vsemogočnost nekaterih gospodov bi se kaj kmalu v nič razblinila, če bi uslužbenci pokazali nekoliko več poguma in se organizirali tam, kjer je

r O redukciji univerz se govori in piše. Kakor če govorijo stare analfabetske mame, da se od izobrazbe ne da živeti, enako nerazsodni so državni krmiljarji, ki mislijo štediti na univerzah. Morebiti niso tako nerazsodni, ampak imajo namen znižati narodno kulturo. To je bolj verjetno, kajti univerze sploh niso univerze, temveč le drž. delavnice za posebno kasto ljudi, če nimajo popolne svobode za znanstveno raziskovanje. Take svobode pa univerze v SHS že zdaj nimajo obljubljajo se pa še slabši časi, če narod ne bo stal na straži...

r Pošta je pretekli teden pomagala kristanovcem pri govorjenju in upanju, da »Napreja« ne bo več. Zlasti ljubljanski naročniki so prejeli list šele v ponedeljek namesto v soboto. Tako tudi v Trbovljah in še ponekod. Upamo, da bo pošto ravnateljstvo la nered odpravilo, naročnike pa prosimo, da »Napreja« takoj reklamirajo, če ne pride pravočasno. Vsak petek zvečer je ves list že na pošti.

r Pevski zbor »Grafika«, ki priredi 21. t. m. v filharmonični dvorani svoj prvi javni koncert, je mlad zbor, sestavljen iz samih članov grafičnega društva. Kaj premore dobra volja je pokazal zbor že na zagrebškem koncertu grafičnih pevskih društev, kjer je nastopil skupno z »Jedinstvom« iz Beograda in »Slogo« iz Zagreba. Dasi najmlajši zbor, je bil vendar najboljši, česar ni priznala le kritika, ampak tudi zagrebško občinstvo, ki je z burnim aplavzom zahtevalo ponovitve vsake pesmi. Nadejamo se, da bo tudi ljubljansko občinstvo znalo ceniti trud mladega zbora in da ga bo z obilnim posetom koncerta moralno in gnetno podprlo v njegovem stremeljenju.

r Nekaj dopisov in nadaljevanj. »Sloga«, ki ga piše Tomaž Kruh, je v »Slogi« iz Gradiva se nam nabere vsak eden precej in prav je tako. Čim več dopisovcev, tem lepši in boljši list. Zato naj vsi dosedanjí dopisniki ostanejo zvesti, kakor so bili doslej in še novi naj se oglašijo! Vsek pa, ki bo dissi sodeluje ali pa odobrava »Napreja« boj za konsolidacijo socialističnega gibanja na Slovenskem, naj ne pozabi: »Napreja« naj ne bo tednik, ampak dnevnik mora biti! — Dopis iz Zagorja prihaja.

r Pred dvema mesecema je priobčil »Socialist« dopis, v katerem je bila naglašena važnost polovanja delavskih delegacij v Sovjetsko Rusijo, da se delavstvo na lastne oči prepriča o njenem položaju in kjer je bilo predlagano, da za tako delavsko delegacijo iz Slovenije prevzame iniciativo uredništvo »Socialista«. Kakor se govori, je imel dopisnik težak boj z uredništvom. Končno so dopis vendarle priobčili. A o iniciativi »Socialista« ni ne duha ne sluha. Misel je tu, samo adresa, na katero je bila naslovljena, je najbrže slaba.

r Sekcija babic. »Pravica« piše, naj članice »Društva diplomiranih babic« plačajo članarino za l. 1925. Meni se zdi, da je leto 1925 že tako pri koncu, da »Društvo diplomiranih babic« lahko vse članice črta, če se zdaj niso plačale. Članice počasi spoznavajo, da je to društvo — klerikalno. njih mesto.

Gospodinja! Kadar pripravljáš za krst, kadar praznuješ god ali ženitovanje, kadar vabiš prijatelje, ali kadar sploh prirejaš kako pojedino vеди, da boš goste dobro postregla, ako jih pogostiš tudi s »Pekatetami«. — Dobe se v pol kg zavojih.

r Veditelji češke soc. demokracije so kljub jasni nauku, ki so jim ga dali volilci, zopet vstopili v vlado, in sicer v koalicijski s 5 meščanskimi strankami. Imajo menda trden namen, razbiti vse soc. dem. delavske organizacije.

Iz stranke.

s Najboljši odgovor na kristanovski napad proti »Slogi« so dali njeni člani s tem, da še sedaj ni nobeden prijavil svoje terjatve. Vsi hranili razen Varleca so ne le mirni, ampak nekateri so še celo poslali večji ali manjši znesek v obrambo. Konsumarji govorijo, da lahko vse naše člane pokupijo — kar poskusijo naj! Ne le da zavedni ljudje niso na prodaj, ampak tudi nezavedni se sramujejo družbe kupljenih duš! Preveč je ka in stoka je tam, kar naprej kričijo ti revčki: »Za božjo voljo, vsaj javno nas nikar ne napadajte!«

s Mesecni obračuni morajo biti ta mesec že do 15. v centr. tajništvo. Na to opozarjamo zlasti tiste organizacije, ki pošiljajo obračune redno vsakega 15. v mesecu in morebiti zato niti opazile niso, da je tabela zdaj vsak mesec za 2 ali 3 dni prej objavljena, vsaki četrti teden pač. Denar pošiljajte po nakaznicah, če je pa bil že poslan po položnici, niam to sporočite!

s Krajevni organizaciji SSJ in KDZ na Celje in Celje okolico sklicujeta skupno člansko zborovanje, ki bo v nedeljo, dne 13. de-

2.embra 1925 ob pol 10. dopoldne v poslovnih prostorih pri »Kroni«, Ljubljanska cesta 10. v Celju. Dnevni red: 1. Poročila funkcionarjev, 2. volitev delegatov za strankin zbor, 3. razno. Udeležba vseh članov je radi važnega dnevnega reda obvezna!

r Gorje pri Bledu. Kraj. pol. org. SSJ in KDZ v Gorjah bo imela v nedeljo 13. t. m. ob 3. popoldne v restavraciji »Vintgar« člansko zborovanje. Dnevni red: krajevne razmere, občinska politika, volitev delegata za strankin kongres in event. predlogi zanj. Na sestanek naj pridejo vse sodruzi, prav tako pa tudi oni, ki nameravajo vstopiti v našo stranko! — Odbor.

s Predlog. Sekcijski prispevek za mladostne in vse tiste, ki imajo pod 800 Din mesečnega zaslužka, naj znaša le polovico, tako da plačujejo z listom vred mesečno le 10 dinarjev. Vodio naj se posebe pod imenom podporni člani in zanje naj velja tudi izjema, da so člani sekcije ne da bi bili člani stranke. Leta jim štejejo, odločilno pravico pa dobijo šele, ko vstopijo med redne člane. (Tudi ta predlog bo predložen kongresu).

s Vse krajevne organizacije in zaupniki naj zbirajo poleg članarine tudi tekoče naravnine, ki naj jih pošiljajo po nakaznici skupno na naslov: Iza Prijatelj, urednica »Napreja« v Ljubljani VII., Mali dom 49. Na ta naslov naj se pošiljajo tudi prispevki za tiskovni sklad, roparske vizitke itd. Vse prispevke za »Sloga« naj se pa še nadalje pošilja po položnicah »Sloga«.

TISKOVNI SKLAD.

Od 1. I. 1925 do 21. XI. 1925 na-	Din 5038.65
brano	
Karl Kisovec, Ljubljana	20.—
Jakob Dolinar, Brezovica	4.—
Franc Mijelj, Trbovlje 22. XI.	5.—
Ivan Majcen, Trbovlje	2.—
Franc Pencelj, Trbovlje	5.—
Jože Zelenšek, Trbovlje	5.—
Franc Sušter, Trbovlje	4.—
Lovro Zlak, Trbovlje	3.—
J. Kolenc, Trbovlje	5.—
Franc Klanšek, Trbovlje	2.50
Igna Snoj, Trbovlje	4.—
Anton Keršič, Trbovlje	2.50
Miha Tome, Trbovlje	1.—
Marija Rinaldova, Trbovlje	2.—
Ivan Marin, Trbovlje	4.—
Franc Urbanja, Trbovlje	2.—
Jakob Struc, Trbovlje	1.75
Ivan Kranjc, Trbovlje	3.25
Anton Levstik, Trbovlje	2.—
Franc Saje, Trbovlje	5.—
Ivan Polak, Trbovlje	4.—
F. C., Ljubljana VII.	50.—
Janez Kocmur, Zagreb	2.—
Ivan Zlabornik, Crna	2.—
SSJ v Mežici	50.—
Kuka Krofič, Podpeca, Crna	10.—

Skupaj Din 5234.65

OBRRAMBN SKLAD.

Karl Kisovec, Ljubljana	10.—
Jožeta Koševa, Ljubljana	10.—
Josip Stary, Krško	15.—
Dr. Fedor Mikič, Ljubljana	20.—
Valentin Rej, Ljubljana	10.—
Jože Brdajs, Ljubljana	20.—
Josip Prašnikar, Ljubljana	5.—
SSJ v Štoreh	150.—
Zbirka Franc Mlinar, Vrhnika	60.—
Zbirka Franc Rinaldo, Trbovlje	147.—

Skupaj Din 447.—

PROTI ROPARSKIM VITEZOM.

Dr. Fedor Mikič, Ljubljana	10.—
Kadar — neimenovan	100.—

Skupaj Din 110.—

(Tiskovni sklad ostane za vselej last skupnosti, vloge v garancijskem skladu se ne morejo dvigniti, dokler ne bo skupnost imela dovolj gotovine, brezobrestne hranilne vloge se pa lahko odpovedo na tri meseca.)

ADRIA prašek
za pecivo in vanilin
sladkor
dokazano najboljši!

Dopisi.

PREVALJE. Ker se kapitalizem v svetovni vojni ni zadovoljil samo s pobijanjem in umiranjem ljudstva, se je okoristil tudi z njegovim imetjem, ki ga je ljudstvo v svoji slepi udanosti naložilo v cerkvah. Tudi naši cerkveni zvonovi so postali žrtev imperializma. Čez dolgih sedem let in še več se je zahtevalo g. župnika in nekaterim nezavednim občanom novih zvonov. Po par tajnih sestankih je prišla stvar tako daleč, da je občinski klub SLS (klerikalci) predlagal za občinski seji, naj se izdatki za zvonove nalože vsem davkoplačevalcem, in sicer v dveh obrokih in rečeno je bilo, da bo to le malenkost. Nam davkoplačevalcem se res čudno zdi, kako da je mogel odobriti in sprejeti ta predlog tudi klub socialističnih občinskih odborov. Saj je tak, da mu ni kma-para, namreč predlog oz. sklep radi zvonov. In ni čudno, da je ta sklep obč. odbora zadel na odpor med davkoplačevalci. Ko je gospoda za to zvedela, je razglasila, da se lahko vsak pritoži pri davčnem uradu, kdor je davku nasproten. Dan za vlaganje pritožbe je bil določen na delavnik, zato je prišlo seveda malo pritožb, a tiste, ki so le prišle, protestirali, so lepo potolažili, češ, saj pride na posameznika le par kronic, te že lahko žrtvuješ za cerkev. Ko so prišle po tem prvo položnice, smo zapazili, da ne gre za par kronic, temveč za par sto kronic. Te

daj se nam je zablistilo v glavi: katoliška cerkev imenuje svoje člane zato ovčice, da jih lahko tako neusmiljeno striže. Na položnice so napisali: kdor tekom 14 dni ne plača določene vsote za zvonove, bo plačal obresti in nato bo rubežen. Tako torej! Ali vas ni sram? Če smatrate to za pravico, kar začnete z rubeženji, zahtevamo pa, da se začne rubežen najprej tam, kjer je denar. Tam, kjer je denar za prodani farni mlin, za prodano njivo, kjer je denar iz raznih »ofrov« itd. itd., ne pa pri nas, ki nam teče voda v stanovanje, ki nam gleda golota izpod cap in ki ne vemo, kaj bomo jutri jedli. Tako rubežite, pa bodo zvonovi lahko kupljeni! Dokler pa tega ne storite, ne bodo zvonovi — in če so še tako lepi in veliki — oznanjali minu in ljubezni med farani, temveč jezo in žalost, kajti marsikdo se bo moral zadolžiti, da bo plačal določeni denar. Delati bo moral potem še posebej, da bo obrestni plačeval, k temu še malo gospodarske nesreče, pa bo zapel boben. A zvonovi, kupljeni z našimi krvavimi žulji, se bodo zibali v zvoniku in nam voščili srečno pot, ko bomo povezali culico in šli s trebuhom za kruhom po svetu. Mi pravimo: kdor si zvonov želi, naj si jih kupi sam! Kmet si mora tudi sam vse kupiti. Da je položaj nas malih kmetov bahtarjev res strašen, zato imamo dokaz: veliko je takih, ki davka za zvonove še niso plačali. To naj bo gospodi tudi dokaz, da protestiramo proti davku, ki ste ga nam naložili proti naši volji. Sodrugin obč. odbor nikom pa svetujemo, da v bodoče take nesmiselne predloge SLS kluba treznejše premislijo. Gospodje okrog cerkve pa naj se spomnijo, da Jezusovi nauki ne zahtevajo in ne potrebujejo zvonov, ne zlata in ne žuljev delavnega ljudstva, temveč pravico in resnico. Amen. — Revni davkoplačevalci.

SHOD NAŠE STRANKE V VELENJU.

Dne 8. t. m. se je vršil shod v Velenju, na katerem je poročal s. Leskošek iz Celja. Shod je bil za današnje razmere dobro obiskan. Korunovi in komunisti, so v našem kraju čisto pogoreli. V nedeljo, dne 6. t. m. so imeli skupen shod, na katerem je bilo poleg g. Valenčaka samo 5 pristavev. To samo na sebi dovolj jasno pove, kako je delavstvo sito raznih lažisocialistov in lažikomunistov, ki so se združili za interese skrahiranih voditeljev. Združili so se v svrhu skupnega izrabljanja proletariata okrog Del. zbornice. Nič ne pomaga raznim Valenčakom in Kovačem skrivati se za »strokovno zedinjenje«. Delavstvo ve, da ni vaše pakiranje strokovno združenje, ampak je le kupčija za delavski denar, kako ga bodo eksploatirali razni socialpatrioti in »komunisti« skupno. S. Leskošek je na shodu obširno obrazložil ekonomski in politični položaj delavstva v Jugoslaviji; obrazložil je delovanje raznih strank. Ožigosal je kmet-sko samostojno stranko, ki je kriva slabih razmer med kmetom tako kakor SPJ med delavstvom. Pozival je navzoče kmete, da se trdno oklenejo organizacije SSJ in KDZ, ki je edina predstavnica delavskega razreda. Dejal je: nam ni treba posebno naglašati, da smo proletarska stranka, kajti iz pisave »Napreja« je vsakemu jasno, da smo kapitalistom edino mi nevarni, odkar smo se znebili raznih demagogov, ki so šli med žerjavovce in si ustanovili podružnico Samostojne demokratske stranke pod imenom SPJ. Nič ne pomaga, če nas oni, ki so plačani iz Moskve, napadajo v svojem lističu. Zavedno delavstvo ve, da se je buržuazija kompaktno združila proti nam z namenom: uničiti nas gospodarsko ter s tem tudi politično. Nobena druga stranka v Sloveniji ni brez subvencije, edino le naša. Buržujske stranke dobivajo subvencijo od bank, korunovci imajo svoje težišče v Del. zbornici in v bol. blaginjah. Njihov list se tiska v Blaznikovi tiskarni lahko zastoj. Jasnih računov torej nikjer. Po s. Leskošku je govoril s. Martinšek v zadevi pravilnika brat. skladnice in pojasneval potek pogajanj v Ljubljani. Za njegovim govorom se je razvila debata, nakar se je sklenilo: 1. da se s. Martinšku izreče popolno zaupanje za njegovo sedanje delovanje, posebno pa glede pravilnika in se mu naroča, da skuša tudi v bodoče kolikor mogoče največ doseči za izboljšanje pravilnika. 2. Shod odobrava samostojni nastop KDZ pri volitvah v Delavsko zbornico.

VRHNIKA. (Izjava socialističnih občinskih odborov) Klub socialističnih občinskih odborov smatra zapisnik zadnje občinske seje z dne 8. novembra tako nepopoln in netočen, da mora najostreje protestirati proti sestavi tega zapisnika. Iz njega ni razvidno, da je v imenu našega kluba ugovarjal obč. odb. Langof pri prvi točki dnevnega reda, t. j. županovem poročilu, proti županovemu predlogu, da se da v fond za zgradbo šole 25.000 Din le radi tega, ker ta predlog ni bil razviden iz dnevnega reda in se torej klub ni mogel prej posvetovati o njem, niti stopiti v stik s svojo organizacijo, oziroma svojimi volilci. Ugotavljamo, da to ni bilo prvič in da je bilo nekoč danih 100.000 Din v neke fond, ne da bi to stalo na dnevnem redu. Upravičeni smo torej grajati tako taktiko g. župana. Samoobsebi razumljivo pa je, da sicer ni mo bili proti dotaciji fonda za zgradbo šole, smatrali smo pa za umestno, da pridejo vsi dohodki in vsi preostanki ter stroški občine v proračun. Ker je g. župan izjavil, da to ni dopustno, naj bi pač sestavil poseben proračun za zgradbo šole, če je njegovo stališče pravno veljavno. — O poročilu našega referenta pri proračunski debati pravi zapisnik, da je hotel obč. odb. Langof s svojimi izjavami samo demagoško nastopati. To ni res. On je hotel le povedati, da so že druge avtonomne doklade visoke in da je radi tega potrebno obč. doklade kolikor mogoče znižati. Kolikor smo dognali, bodo znašale doklade: za okrajno blaginjo 37%, za cestni odbor 200%, za zdravstveni odbor 28%, za trgovsko zbornico (po lanskem letu) 25%, za glavno občino po tem proračunu 100%, skupaj 590%. K temu pridejo za Vrhniko

še 125% doklade, skupaj 515%, za Verd 150%, skupno 540%. Danes pa lahko pove-mo, da se bodo pobirale leta 1926 za popravostare šole še 59% doklade, torej bo prišlo za glavno občino (izvzemši nekatere vasi: Zaplana, Zažar, Podlipa in Bevke) 390 + 59 = 449%, za Vrhniko trg 574%, za Verd 599%. Potem je razjasnil, da pride na vsakih 100 Din zemljiškega in obrtnega davka ter hišne razredarine toliko dinarjev na avtonomnih dokladah, kolikor smo navedli prej v odstotkih. G. župan je izjavil nato, da so občinske doklade navedene na položnicah, ki jih izdaja davčni urad, kar pa ne odgovarja praksi. Za boljše razumevanje hočemo navesti sledeči primer, pod pogojem seveda, da bo proračun tako sprejet, kakor je bil razpoložen. — Neki obrtnik na Vrhniki bi dobil n. pr. položnico od davkarja, da mora plačati 674 Din obrtnega davka. To ni samo obrtni davek, temveč v resnici: obrtni davek 100 Din, doklade za okrajno blaginjo 37 Din, za cestni odbor 200 Din, za zdravstveno okrožje 28 Din, za trgovsko zbornico 25 Din, za glavno občino 100 Din, za trško oskrbnishstvo 125 Din, za popravostare šole 59 Din. Ali posestnik na Drenovem griču bi moral plačati 549 Din zemljiškega davka, v resnici bi plačal: zemljiškega davka 100 Din, za okr. blaginjo 37 Din, za cestni odbor 200 Din, za zdravstveno okrožje 28 Din, za trgovsko zbornico 25 Din, za glavno občino 100 Din, za popravostare šole 59 Din, skupaj 549 Din. Torej ne gre vse le v Beograd, kakor se izgovarjajo resnični demagogi. In kdor to pred vso javnostjo razjasni, temu očitajo demagogijo in ribarenje v kalnem. V kalnem ribarju pa samo tisti, ki nočejo jasnosti. Mi pa nočemo ničesar drugega, kakor da ljudstvo ve, kaj plačuje, ker šele takrat bo imelo tisto zanimanje za vsa javna zastopstva in avtonomne zadeve, kakor je potrebno. — Mi smo zapustili zadnjo sejo, ker takega proračuna, kakor ga je večina v glavnih točkah s 14 proti 10 glasovom deloma že sprejela, nismo mogli odobriti. Ker so obč. doklade z ozirom na itak že visoke druge avtonomne doklade previsoke. — Vrhnika, 15. novembra 1925. — Martin Kucler, J. Stržinar, Fr. Prek, Vencelj Malavasič, Fr. Langof.

Za zaščito vajencev! Obrtnih in trgovskih vajencev imamo v Sloveniji nad 12.000 in vsako leto se jih posveti raznim poklicem do 4000, isto število se jih izuči. Samo slovenska mesta imajo ogromno število vajencev: Ljubljana nad 1800 obrtnih in 250 trgovskih; Maribor nad 1000 in 150; Celje 450 in 80, Ptuj 300 in 50 vajencev in vajenk. V šolskem letu 1924-25 smo imeli 66 obrtno-nadaljevalnih in 8 gremijalnih trgovskih nadaljevalnih šol. V šolskem letu 1925-26 imamo 90 obrtno-nadaljevalnih šol v Sloveniji. Čeprav imamo torej teh šol že lepo število, je še vseeno veliko vajencev po deželi brez šol, zlasti čevljarjskih, krojaških, mizarjskih in kovaških. Statistika pravi, da je čevljarjskih mojstrov 3076, mizarjskih 1328, krojaških 1195 itd. Do 80% mojstrov dela samo z vajenci, ker je vseh pomočnikov v obrtnih zaposlenih na Slovenskem samo okoli 4000. Iz tega je razvidna ogromna nadprodukcija vajencev in da je učna doba za marsikaterega vajenca brez haska. Šolske izobrazbe večina vajencev ne dobi. Vajenci so za časa učne dobe brez zaščite, uporabljajo jih za domača in hlapčevska dela kot brezplačne delavce. Delati morajo preko zakonitega delavnega časa in kakor hitro se izuče, izgube pri učenem mojstru delo. Radi tega bodo morale delavske organizacije delati na to, da bodo ostali vajenci in vajenke na delu vsaj neko minimalno dobo tudi po dovršeni učni dobi kot plačani pomočniki. Na ta način prisilimo mojstre, da bodo vajence zares tudi izučili obrti. Za vajence imamo razne zakonite pravice, teh se je treba posluževati in ravno strokovne organizacije naj to delo vrše v obrambo izkoriščenega obrtniškega naraščaja. Zaupniki naj nam sporoče vse primere nezakonitosti, da jih izročimo poklicanim oblastim v uvaževanje.

Alojzij Leskošek:

Zapor.

29. oktobra 1925 so se zgledali v pisarni Splošne gospodarske zadruge »Napreja« trije policijski agenti in mi predložili neki odlok politične oblasti, da se mora izvršiti pri meni hišna preiskava v pisarni in na stanovanju. Preiskati se morajo zlasti vse brošure, knjige in spisi. Jaz sem sprejem odloka potrdil ter takoj razkazal vse. Preiskava je trajala par ur. Takoj nato smo odšli še v stanovanje. Ko smo prišli tja, je bila ura že pol 1. Žena je kuhala kosilo. Preiskava v stanovanju je bila kmalu končana. Med preiskavo me je žena vprašala, kaj to zopet pomeni, če me mislijo zopet preganjati? Bila je v skrb, ker je bila za isti dan tudi obravnava pri stanovanjski oblasti sklicana, katero je hišni posestnik zahteval, da bi me vrgel iz stanovanja.

Po izvršeni preiskavi mi je g. Škof, policijski pristav, izročil zaporno povelje, izdano po členu 1. zakona o zaščiti države in izjavil, da imam takoj njemu in njegovim pomagačem slediti. Žena me je opozorila, da je obed pripravljen, a »ni bilo časa« zanj. Rekli so mi, da bom takoj zaslišan od preiskovalnega sodnika, ki me že čaka. Odšel sem torej brez kosila. Eden izmed gospodov policistov me je opo-

zoril, da bi šli po skrivni ulici, da ne bom javnosti izpostavljen. Rekel sem mu, naj me javnost kar vidi! Na okrožnem sodišču so me oddali v zapore.

V zaporih sem prišel v celico št. 58. Imel sem 4 tovariše. Pogovor sem vodil z vsemi, posebno me je zanimal neki Savinčan, ki mi je povedal vse po vrsti, le žal, da nimam tiskovne svobode in da pogovora ne morem objaviti. Čiteltelj naj se zadovolji s tem, da sem govoril. Tudi o celjskih advokatih sva govorila in o njihovih računih. Eden mi je dal n. pr. zarubiti obleko in jo prodati, ker sem bil obsojen, da sem žalil neko pijano gospodo.

Med arestanti sem širil idejo abstinenca, čital sem Mikičevo brošuro »Naše alkoholno gospodarstvo«, a tudi socializem sem jim razlagal, posebno onim, ki po mojem mnenju še niso pokvarjeni. Socializem jim je šel v glavo najbolj tedaj, kadar smo dobili menažo. Lesene žlice so odpravljene. Žlice so delili pri vsakokratni menaži. (Ta je bila taka: vsak dan zjutraj in zvečer juhca. V ponedeljek opoldne krompirjeva omaka, v torek ričet s fižolom, v sredo polenta, v četrtek zelje s fižolom, v petek fižol, v soboto zopet zelje ali repa, v nedeljo kosček govedine in polenta.) Svetila nam je električna luč, na vratih je bila mala šipa, skozi katero so pazniki gledali, če smo še vsi. Spodaj je bila druga luknja, skozi katero so hodile miši v celico. Ena je bila tako predzna, da je prišla ponoči na posteljo in me obgrizla po obrazu. Poleg miši so me obiskale tudi uši. Radi obolenosti na obrazu sem se prijavil k zdravniški preiskavi, k zdravniku pa žal nisem prišel. Zdravnik pride redkokdaj v zapore; g. predsednik pa vsak mesec enkrat. Ob nedeljah se zgleda vedno par gospodov, ki predstavljajo »vizi-to«, sprejemajo prošnje in pritožbe. Po mojem je to le bolj formalnost. Po okuženju od miši in uši sem bil prestavljen v celico šte. 87. Ta celica je namreč najboljša izmed vseh v celjskem okrožnem sodišču. V njej so že prebili nekateri komunisti, ker sem jaz prodajal »Komunistični manifest« sem prišel tudi tja.

G. upravitelj je poskrbel par dobrih knjig; dal mi je Cankarja (»Krpanovo kobilico« in »Vinjete«). Čital sem Cankarja in premišljeval o slovenskem naprednjstvu in celjski justici. In o pravici sploh.

Delavci, opozarjamo vas na izredno ugodno priliko za nakup čevljev, ker tovarna Petra Kozine & Co. Tržišče prodaja več tisoč parov svoje zaloge zastankov in vzorcev pod lastno ceno, dokler ta zaloga traja. Prodaja se samo v lastni trgovini: Ljubljana, na Brugu. Kvaliteta robe je garantirano najboljša.

Delavci

za karoserije, kleparski, lesni delavci in sedlarji, se bodo sprejemali od 1. januarja 1926. — Javijo naj se samo prvovrstne moči, samostojni strokovnjaki in naj javijo, za kako plačo.

I. Jugoslov. tovarna karoserij in vgr. MATH. REICH & SIN
Novi Sad (Jugoslavija).

11. XII. 1925. — 2400.

CAJ
CAJNA ROCKA
nic dra
mila, svetla, in razburjajoča
takim mrazom
Ruska čajna mešanica
posebno primerna za pranje v
samovarju,
ker tudi pri daljšem platenju
ne nastane grenčina.

Denar

je od nekega časa postal redek. Vedno težje postaja pridobivati si ga. Ali življenje pri-

morava vsakega na borbo za obstanek in kdor hoče v tej borbi zmagati mora biti zdrav, svež in uporen. Zatorej uporabljamo pri utrujenosti onemoglosti, nerozi in vsled tega povzročenem nespau, Fellerjev blagodišeči »Elsafluja«, ki osvežuje, krepi mišice in živce, lajša bolečine. Kot nam vedno iz-

nova potrjujejo, Fellerov Elsafluja tudi pri močnih reumatičnih bolečinah izvrstno deluje. Dober kosmetikum. Močnejši, štedljivejši in boljše delovanja kot francosko žganje. 6 dvojnatih ali 2 veliki specialni steklenici za 63 Din, 12 dvojnatih ali 4 velike specialne steklenice za 90 Din, 36 dvojnatih ali 12

velikih specialnih steklenic za 250 Din, obenem z zabojem in poštnino razpošilja po povzetju ali proti vnaprejšnjemu denarju lekarnar Eugen V. Feller v Stubici Donji, Elsatrg 252, Hrvatska. — Posamezne steklenice »Elsafluja« po Din 10 se dobe v vseh lekarnah in sorodnih trgovinah.

Manufakturna trgovina

J. KUDIŠ - Celje - Gaberje

priporoča svojo veliko zalogo inozemskega, češkega, agleškega itd. blaga na drobno in debelo po najnižjih konkurenčnih cenah.

Kdo Vam pomaga

v slabih časih, pri veliki draginji in pri pomanjkanju denarja?

I. N. ŠOŠTARIČ, Maribor

Aleksandrova cesta šte. 13.

Ker le ta prodaja dobro blago za obleke in perilo po nizki ceni. N. pr. platno po Din 8—, 9—, 10—, 12— itd. sukno po Din 50—, 60—, 70—, 80— itd. izgotovljene srajce Din 39— spodnje hlače Din 24— nogavice Din 7—, 8—. Kdor nima denarja dobi na obroke.

Predno kupite

oglejte si v manufakturni in modni trgovini

Miloš Pšeničnik - Celje.

Znižane cene in še pri večjem nakupu znaten popust. Postrežba solidna! Blago prvovrstno!

Tvornica dežnikov in solnčnikov

L. MIKUŠ, LJUBLJANA

Mestni trg šte. 15

priporoča svojo bogato zalogo dežnikov v kakršnikoli velikosti po najnižji ceni.

Zelo važno za vsakogar!

Novo konfekcijsko tovarno

je ustanovil

v Celju AMERIKANEC v Celju

kjer se izdeluje na poseben ameriški način obleke za moške ženske in otroke gotovo in po meri.

Obleke so izdelane natančno po predpisu kroja. Perilo za moške, ženske in otroke gotovo in po meri.

Obleka, moška, štofasla od Din 350— naprej. Specialiteta: Moška obleka, po meri narejena, zajamčeno pristna volna samo Din 550—. Čajgaste moške hlače, močne od Din 45— naprej. Barhant, flanel in vse drugo blago po najnižji ceni.

Velikanska izbira moških in ženskih štofov.

Oglejte si:

pri AMERIKANCU, Celje, Glavni trg 10 pri farni cerkvi.

Galanterija! ter modno blago, pletenine, nogavice, sukanec, vezanine, gumbe modne biserne in druge, palice, nahrbtnike, nože, jedilno orodje, škarje itd. so dobi najugodnejše pri

Josip Petelinc

Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika

Na veliko! ob vodi. Na malo!

Premog - Cebin -
Wolfsova - let-50

Slike za legitimacije

izdeluje najhitreje fotograf

HUGON HIBŠER

Ljubljana, Valvazorjev trg

Es-ka
Jogo
Torpedo
Blanchi

kolesa

so le najboljše najceneje pri **J. Gorec, Ljubljana**

Palača Ljubljanske kreditne banka in Gosposvetska c. 14. Vsi nadomestni deli in oprema.

Ali se hočete

GIHTA in REVMATIZMA

temeljito rešiti?

Reumatizem je strašna in zelo razširjena bolezen, ki ne prizanaša ne ubožcu ne bogatašu, svoje žrtve zahteva v kočah in palačah. Zelo različne so oblike, v katerih se bolezen pojavlja in največkrat »o boleznih, ki jim dajemo popolnoma drugačna imena, tudi le reumatizem. Včasih so bolečine v udih in sklepih, včasih zatečeni udi, pokvarjene roke in noge; trganje, zbadanje v najrazličnejših delih telesa, celo slabe oči so mnogokrat posledica reumatičnih bolečin in gihta.

Kakor različna je oblika bolezni, tako različna in mnogostranska so vsa mogoča in nemočna zdravila sredstva, medikamenti, miksture, mazila itd. ki jih priporočajo trpečemu človeku. Večji del teh sredstev ne pomaga, kvečjemu olajšajo bolečine za kratek čas. Kar vam mi priporočamo, je neškodljivo in naravno in je že mnogim bolnikom **gotovo pomagalo.**

Naše zdravljenje je odlično in vpliva hitro.

Da pridobimo še več pristašev, smo odločili vsakomu ki nam piše, našo zelo zanimivo in zelo poučno razpravo **po-lati popolnoma zastonj.**

Kogar torej mučijo bolečine, kdor se jih hoče rešiti temeljito in brez nevarnosti, ta naj piše še danes na naslov:

AVGUST MÄRZKE,

BERLIN, Wilmersdorf

Bruchsalersstrasse 5, Abt. 324.

Ostanke

v dolžini 2 do 8 m

20 m močnega cefirja Din 220—, 20 m trpežnega oksforla Din 230—, 20 m močne modrovine (druk) Din 240—, 20 m krasnega parhanta za otroke in ženske obleke Din 300—, 10 m hlačevine dvojno široke (cajga) za moške obleke Din 395—, 20 m belega platna Din 200—, 20 m sirovega platna Din 160— razpošilja

veletrgovina **R. Stermecki, Celje št. 23**

Ilustrovani cenik z čez 1000 slikami se pošle vsakemu zastonj, vzorci od sukna, kamgarna in razne manufakturne robe pa samo za 8 dni na ogled. Kdor pride z vlakom osebno kupoval, dobi nakupu primerno povrnitev vožnje. Naročila čez Din 500— poštnine prosto. Trgovci en gros cene.

JORA slaščičarna

na drobno — na debelo

Celje — Dečkov trg šte. 6

UČITELJSKA TISKARNA

Ljubljana — Frančiškanska ulica šte. 6

registrirana zadruga z omejeno zavezo,

Tiskovine

za šole, izpustiva in urade, najmodernejšie plakate in vabila za veselice, letne zaključke. Najmodernejšia uredba za tiskanje časopisov, knjig, brošur itd.

STEREOTIPIJA LITOGRAFIJA

Senzacija letošnje jesenske in zimske sezije!

Prava resnica!

Zastonj!

Prava resnica!

Da si pridobimo še bolj sloveče ime za naše povsod hvaljene čevlje in nogavice „VOIKA“ in za našo novoustanovljeno izdelovalnico oblek in perila, razpisujemo za čas od 12. novembra do 22. decembra t. l. zastonj:

1 par finih damskih čevljev „VOIKA“,
1 svileno bluzo ali pa
1 vrhnje sukneno krilo,

1 par domačih čevljev iz filca in
1 par finih flor nogavic „VOIKA“.

ako kupite ali pismeno naročite 1 moderni damski zimski plašč iz finega veloura ali modnega sukna. Oglejte si osebno zelo in prepričali se boste, da je plašč sam vreden Din 900—, vse drugo pa je zastonj. Če si blago izberete, pa vam takoj izgotovimo plašč po Vašem okusu. Vnanje naročnice, zahtevajte cenik!

TEKSTILBAZAR, Ljubljana, Krekov trg 10.